

**Demokratski preokret
pomeni možnost
oblikovanja nove
večine v Italiji**

DELO

glasilo KPI za slovensko narodno manjšino

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
34131 Trst - Ulica Capitolina, 3
Telef. 744-046 / 744-047

DOPISNIŠTVO za goriško pokrajino:
34170 Gorica - Ulica Locchi, 2
Telef. 24-36

NAROČNINA: Letna 1.000 lir, polletna 550 lir
Poštni tekoči račun: Trst 11/7000

Obnovljena izdaja - Leto XXIV. - Štev. 5 (787)

TRST - 24. marca 1972

Posamezna številka 50 lir

Quindicinale Sped. in abbonam.
Petnajststnevnik Postale - Gruppo II

Glas za KPI je glas za demokracijo, napredek, za pravice Slovencev v Italiji

V teku je široka razprava med slovenskimi volivci predvsem v Trstu in na Goriškem. Mnogo se govori o raznih političnih formacijah. Objavljeni so bili uradni komunikeji vodilnih organizmov. Slovenski tisk je objavil že več komentarjev. Tema je ena sama: prihodnje politične volitve, pomen glasovanja dne 7. maja, za koga naj glasujemo.

Svet Slovenske skupnosti je sklenil, da «Slovenska lista» ne bo nastopila na bližnjih volitvah. V sporočilu, ki ga objavljamo na drugem mestu je med drugim rečeno, da svet Slovenske skupnosti vabi volivce, naj volijo tiste stranke in kandidate, ki jamčijo za zaščito in razvoj demokratskega in političnega življenja ter za uresničitev družbenih reform; za tiste stranke in kandidate, ki se konkretno zanimajo za rešitev nujnih vprašanj slovenske narodnostne skupnosti in ki zavračajo reakcionarne fašistične in totalitarne težnje.

Voditelji Slovenske levice so še prej v posebnem sporočilu, ki ga prav tako objavljamo na drugem mestu, povabili volivce, naj glasujejo za slovenskega kandidata na listi komunistične partije.

Razprava je, ponavljamo, bolj kot kdaj koli široka in lahko je predvideti, da se bo nadalje razvijala v teku same volilne kampanje tudi v tisku in na predvolilnih shodih ter v pogovorih med ljudmi.

Menimo, da ni potrebno, da bi se zadrževali pri razlagi pomena majskih volitev. Že dejstvo, da

je bil prvič v zgodovini italijanske republike parlament predčasno razpuščen, potrjuje hudo krizo. S to ugotovitvijo soglašajo vsi, četudi so izhodišča zelo različna in tudi protislovna.

Vprašanje, ki ga postavljajo Slovenci je v bistvu naslednje: je mogoče ali ne z našim glasom vplivati. Ali, z drugimi besedami povedano, kako je treba ravnati, da bo naš glas, skupaj z drugimi, služil napredovanju stvari demokracije, družbenega napredka in torej tudi stvari razvoja slovenske narodne skupnosti na vseh področjih?

Jasno je, da se zadevna razprava ne začne danes. En del Slovencev naše dežele je že v preteklosti imel razne izkušnje. Med drugim je bilo rečeno, da je treba glasovati «simbolično», da se je treba prešteti, četudi brez konkretnega izhoda. Rečeno je bilo tudi, da je treba glasovati za demokratizacijo. Več ali manj mikavnih obljub ni manjkalo. Seveda je obljubam sledilo razočaranje.

Menimo, da o vsem tem ni treba dosti govoriti. Stanje, v katerem se nahaja naša narodna skupnost, dovolj jasno govori.

KPI je velika delavska stranka, velika ljudska demokratska in protifašistična sila, ki jo vsi poznajo. Na volitvah se predstavlja z jasnim, konkretnim programom, ki ga je v temeljnih obrisih odobrila XIII. kongres. Program je bil torej odobren na najvišji ravni stranke, kar je izraz

(Nadaljevanje na 4. strani)

XIII. kongres KPI

Smernice politike demokratskega preokreta

Kongres smo imeli v Milanu. Ne po naključju, temveč tudi zato ker je veliko industrijsko mesto na Severu prestolnica delavskih bojev in trdnjava proti fašizmu, ki prav tam skuša nevarno dvigati glavo.

Sklicanje kongresa največje delavske stranke v Milanu je bil jasen odgovor na provokacije, saj je iz velike dvorane, med ploskanjem tisočih delegatov, za katerimi stoji milijoni delavcev, izzvenel po vsem polotoku jasen izziv: «Fašizem bomo potolkli, neglede na način boja, ki bi nam bil vsiljen!» Mislimo, da ne

more biti dvoma o tem, kaj to pomeni.

Ta odgovor je tembolj važen, ker je kongres, od Berlinguerjevega poročila do posegov vseh 57 delegatov, tovarišev Longa, Amendole, Ingra, Trentina, Novelle, Napolitana in drugih, začrtal smernice politike «demokratskega preokreta», ki je odgovor komunistov na hudo politično krizo, družbenega in gospodarskega značaja, ki pretresa Italijo.

«Demokratski preokret» pomeni možnost oblikovanja nove večine v Italiji, ki naj sloni na sodelovanju treh velikih idejnih smeri: komunistov, socialistov in naprednih katoličanov. Združitev delavskega razreda na sindikalnem področju, nove oblike neposredne demokracije na bazi, sporazum na levi med komunisti in socialisti danes odpirajo možnosti korenitih sprememb, ki so dozorele in za katere delamo, ker so realne in aktualne. Prednost komunistov je tudi v tem, da o vsakem vprašanju dajemo celovite odgovore in gledamo na daljšo perspektivo. Zato tudi ne precenjujemo, pa tudi ne podcenjujemo, nevarnosti premika politične osi na desno.

Premik na desno, ki se je izrazil z izvolitvijo sedanjega predsednika republike (tudi z glasovi fašistov), na bazi pa ga je spremeljala zaostritev nepopustljivosti monopolističnih krogov in odmikanje od sramožljivo zaznane politike reform, je le nujna posledica napredka ljudskih in demokratskih sil v Italiji. Delavsko gibanje, študentski boji, stavke poljskih delavcev... vse to postavlja danes Italijo na križpotje pred izbiro: pred izbiro premika na levo, k reformam in demokraciji. Reforme, ki niso «socialdemokratska integracija» (kot bi nas radi prepričevali ultra-levi revolucionarji za zeleno mizico), temveč važen element strategije osvajanja oblasti v demokratskem okviru, katere nosilec je delavski razred kot zavestna revolucionarna sila, ki izraža po zgodovinski nujnosti koristi vse družbene skupnosti.

Buržoazija je nujno, rekli bi zgodovinsko nujno, skušala zavreti in potisniti nazaj naše gibanje, zbalala se je. Od tod finančna podpora neofašistom, krepitev sredobežnih težnj v posameznih organih državnega aparata, razlikovanje v sodstvu itd. Premik na desno je vse to, vendar moramo odgovoriti tudi na drugo vprašanje: je «desničarska pot» še možna, še odprta? Komunisti odgovorjamo: ne! Večina italijanskega ljudstva se ne bo pustila slepiti in ve, da nismo v letu 1922, da je leвица odločilna, da so fašisti z desnico, kot hlapi buržoazije, le nepomembna smet na poti napredka.

Radikalizacija razrednega spopada nujno vodi k propadanju «srednjih poti» in v tem smislu, ki propadanju demokratskega in social-

STOJAN SPETIČ

(Nadaljevanje na 4. strani)

Za zaščito slovenske narodne manjšine

V programu, ki ga odobrila XIII. kongres KPI je med drugim podčrtano:

«V okviru obnavljanja in demokratizacije struktur državne ureditve je treba v celoti in stvarno uresničiti ustavno določilo, ki zadeva zaščito pravic in svobodnega razvoja etničnih in narodnostnih manjšin, ki živijo v Italiji.

KPI se še posebej obvezuje, da bo podpirala in pospeševala zakonodajne ukrepe, tako vsedravnega značaja kakor tudi na ravni deželne avtonomije, za zaščito slovenske narodne manjšine».

Atentate so izvršili fašisti

Preiskava o številnih atentatih v raznih krajih Italije in o pokolu v milanski kmečki banki se je te dni temeljito preusmerila. V sredo popoldne je bila objavljena senzacionalna vest:

Atentate v Milanu in Rimu dne 12. decembra 1969, ki so povzročili 16 smrtnih žrtev in nad sto ranjenih, so pripravili in izvršili član vodstva MSI Pino Rauti, kandidat na bližnjih parlamentarnih volitvah, fašistični založnik Giovanni Ventura in neofašistični «ideolog» Franco Freda.

To trdi preiskovalni sodnik iz Trevisa Giancarlo Stiz.

Zadevno gradivo je omenjeni preiskovalni sodnik izročil pristojnim sodnim oblastem v Milanu.

Omenjena trojica je obdolžena, da je zakrivila atentate v «Banca dell'Agricoltura» v Milanu, v «Banca Nazionale del Lavoro» v Rimu, v «Banca Commerciale» v Milanu (kjer pa bomba ni eksplodirala), ter za dve eksploziji na spomeniku Neznane vojaku v Rimu.

Prve govorice o odgovornosti Rautija in Venture so začele krožiti že nekaj mesecev po pokolu. Preiskovalci so Venturo zaslili a pustili so ga na svobodi. O Rautiju pa je časopisje poročalo, da je «agent 1grških polkovnikov».

Freda in Ventura sta bila aretirana 9. aprila 1971 in sicer pod obtožbo, da sta poskušala obnoviti razpuščeno fašistično stranko. Po treh me-

secih sta bila izpuščena na začasno svobodo. Po odkritju orožja in streliva v mestu Castelfranco Veneto sta omenjena bila ponovno aretirana. 3. marca 1972 pa bil aretiran tudi Rauti ter obtožen, da je sodeloval s Fredo in Venturo.

Imeli smo prav: bombe so «črne»

Imeli smo prav. Bombe v Milanu, na vlakih in drugod, so «črne». Postavili so jih fašisti in danes vemo tudi njihova imena.

25. aprila 1969: bomba v paviljonu milanskega velesejma kot prvi izjavljen poskus pokola. Drugi poskus so bombe na vlakih 8. avgusta 1969, tretji poskus pokola, pred enim v kmečki banki v Milanu, pa je bil usmerjen proti Slovincem. O tem je tisk dalj časa molčal, vendar danes vemo o tem marsikaj.

4. oktobra 1969 je predsednik Saragat dopotoval v Jugoslavijo na uradni obisk k Titu. Istega dne, zgodaj zjutraj, je neznan črna roka položila močan peklenjski stroj, enak onim, ki so jih našli v kmečki banki v Milanu, na okno kleti slovenske šole pri Sv. Ivanu, kjer so učiteljske, nižja srednja šola, otroški vrtec in osnovna šola. Bomba je

bila, tempirana na poldne, uro, ko je šola polna otrok in učiteljev. Če bi se razletela bi pod ruševinami pokopala več desetih slovenskih otrok!

4. oktober, trdimo, je člen v verigi črnih atentatov (ali je skladišče raztretila pri Nabrežini služilo tem ljudem?) ki vodi k pokolu v milanski banki na Trgu Fontana. In vendar o tem členu mnogi skrivnostno molčijo; predvsem so tedaj molčali organi tržaške kvesture. Nerazumljivo so sporočili, da so na oknu kleti našli samo lepenko smotnika.

Preiskovalni sodnik tržaške sodišča je najprej zaslil, nato pa oprostil zaradi pomanjkanja dokazov tri znane fašiste: Neamija, Ferraro in Bressana...

In vendar so ta imena znana. Neami je bil v Trstu najprej odgovoren za Rautijevo organizacijo «Ordine nuovo», nato pa predstavnik založnika Venture. Vpleten je bil v preiskave o drugih bombnih atentatih, v kleti njegovega doma so našli skladišče bomb. Skupaj s kameradom Forziatijem naj bi se bil udeležil skrivnostnega potovanja v Grčijo, poleti 1968, skupaj z Rautijem, Mariom Merlinom in drugimi fašisti. Govori se, da so na tem potovanju izdelali načrt terorističnih atentatov.

Tako, torej. Upamo le, da bo nadaljnja preiskava milanskega sodišča prikazala vso resnico, tudi o bombi in poskusu pokola slovenskih otrok!

Kandidati KPI za poslansko zbornico

TRIST

1. MILLO GASTONE
2. RUSSO in BURLO JOLE
3. ŠKERK ALBIN
4. TONEL CLAUDIO

GORICA - VIDEM

1. LIZZERO MARIO
2. BACICCHI SILVANO
3. ANDRIAN GASTONE
4. BORTOT GIOVANNI
5. COGHETTO ALVISE
6. DOGLIONI GIOVANNA
7. JARC ANDREJ
8. MAGRINI GIULIO
9. MENICHINO ENZO
10. PELIZZON GUGLIELMO
11. SABADINI DANTE
12. TANDURRA GIANFRANCO
13. URSELLA UMBERTO
14. ZARAMELLA ANTONIO

Kandidati združene levice KPI-PSIUP za senat

TRST I.

MONFALCON FAUSTO

TRST II.

SEMA PAOLO

GORICA

BACICCHI SILVANO

Atomske mine na Krasu Občni zbor KZ

Ob meji med Italijo in Jugoslavijo, ki sicer spada med najbolj odprte meje v Evropi, se dogajajo čudne reči. Ko človek potuje ali se pelje po cesti iz Tržiča mimo Gorice proti Trbižu srečuje napise, ki ga opozarjajo na vojaške služnosti. Sicer pa je to že stara zadeva...

Znano je namreč, da se na določenih mestih ne smeš ustavljeti, ne smeš slikati ali se posluževati daljnogleda.

Mnogo hujše kot potniku, ki slučajno «zaide» na določena področja, se godi domačinom, saj ne smejo «spreminjati» okolja, zidati poslopij, sekati gozdov itd. itd.

Kaj vse se lahko zgodi «nepoučenemu» potniku zgovorno potrjuje dogodek, ki se je pripetil svojčas nekemu mlademu paru, ki je, čeprav v avtu imel namen «zapraviti» večer, stran od mestnega vrveža in od radovednih pogledov. Vojaška obhodnica je prestrelila gume koles...

Z raznih strani prihajajo zahteve po reviziji vojaških služnosti, toda, kot kaže, revizije ne bo, vsaj zaenkrat ne.

V petnajstevniku Matajur smo brali naslednjo vest: «Kot je že pisal naš list, naj bi v Terski dolini vpeljali še nove vojaške služnosti, čeprav že dosedanje zelo ovirajo napredek in razvoj omenjene doline. V tem smislu je občinski svetovalec v Brdu dr. Viljem Černo naslovil na župana pismo vprašanje, v katerem želi zvedeti, ali je občinska uprava poslala deželi prošnjo, da bi zmanjšala ali vsaj liberalizirala vojaške služnosti in ovire, ki prizadevajo občinsko področje, kar zadeva ekonomski in urbanistični razvoj Terske doline, kot ga predvideva načrt, kaj šele da bi zahtevali fonde za odškodnino prebivalstvu, ki trpi zaradi samih vojaških služnosti».

Občinska uprava v Doberdobu je pred kratkim prejela iz Rima zelo vznemirljivo vest: na Krasu bodo postavili atomske mine. O tem vprašanju se je sicer mnogo govorilo že prej, pred kratkim pa je na zadevno vprašanje doberdobskega župana odgovoril neki visoki funkcionar ministrstva za obrambo. Pri tem se je skliceval na izjavo, ki jih je dal obrambni minister dne 20. julija 1971. V omenjeni izjavi je med drugim rečeno, da bi bil cilj atomskih min ovirati morebitnega napadalca, da pa bi vsekakor o uporabi min odločala politična oblast države.

Odgovor je torej jasan.

Taka je torej vladna politika na področjih vzhodnih meja! Tako torej drži toliko razboznano fraziranje o «vlogi mostu», ki naj bi ga imela dežela Furlanija-Juljska krajina. Od perspektivnega protosinhrona smo padli na atomske mine, ki bi lahko deželo spremenile v pogorišče, v kup ruševin pod katerimi ne bi nihče ostal živ.

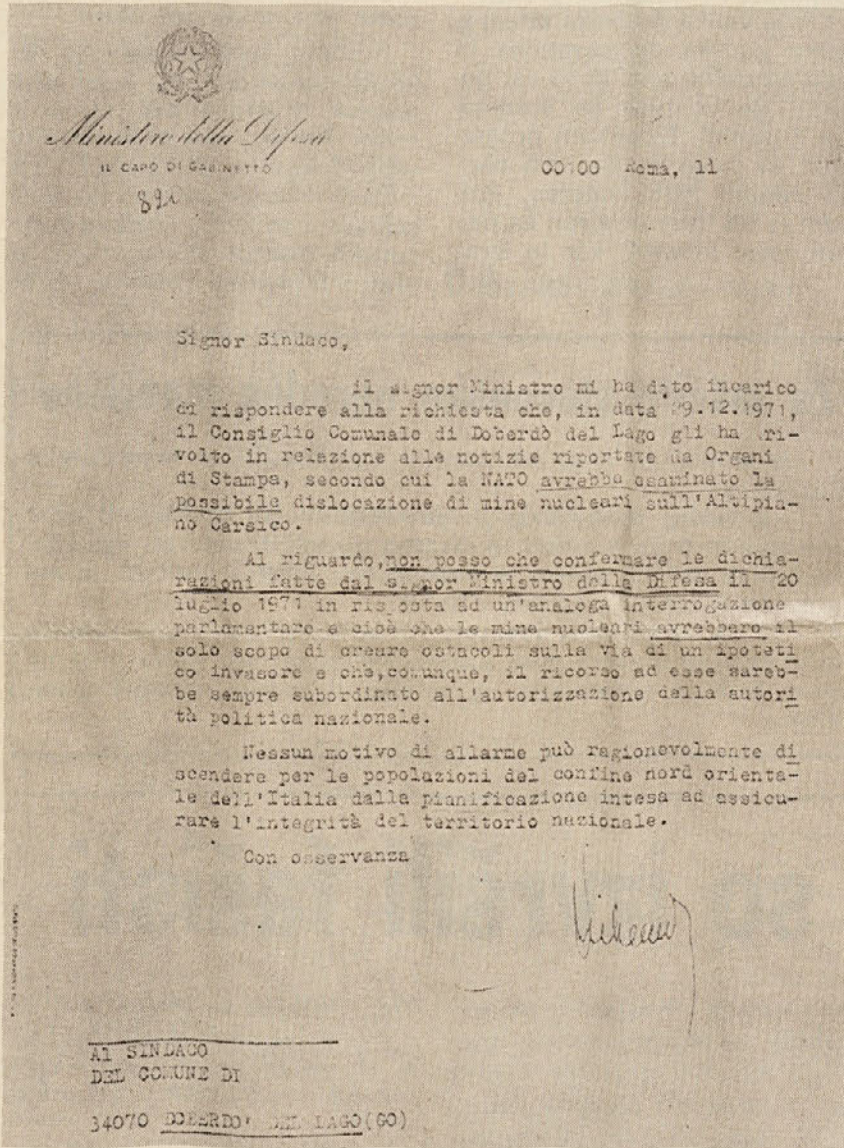
Jasno je, da nas «pomirljive» besede funkcionarja obrambnega ministrstva ne morejo pomiriti, pa četudi pravi, da bi o morebitni uporabi atomskih min odločala politična oblast države.

Zato se mora nadaljevati zahteva po reviziji, po odpravi vojaških služnosti, zahteva po odstranitvi oporišč NATO, ki so posejana po raznih krajih Italije; zahteva po miroljubni zunanji politiki.

Dokler bo naši deželi pretila nevarnost atomskih min — nesmisel, saj meji na nevtralni deželi — se ne moremo čutiti varni.

Opozorilne table na področju vojaških služnosti.

Odgovor obrambnega ministrstva županu v Doberdobu.

Nabrežina

Resolucija občinskega sveta

V torek, 14. t.m., se je sestel devinsko-nabrežinski občinski svet in razpravljaval o najdbah orožja v bližini Nabrežine. Sprejel je tudi resolucijo, ki izraža ogorčenje in zahteva, da se lastniki teh predmetov čimprej odkrijejo.

Resolucija se glasi:

«Občinski svet, upoštevajoč, da je orožniški zbor po marljivi akciji odkril v dneh 25. januarja in 3. marca 1972 v Nabrežini gverilsko rožje, da sta kakovost in količina tako odkritega orožja in municije strahovito veliki gotovo namenjeni za strašno razdejanje in odurne zločine, da omenjeno odkrito gradivo ni bilo izdelano v državi, ampak prineseno semkaj iz tujine in tu skrito površno in brez kateregakoli obzira, tako da je prebivalstvo občine Devin - Nabrežina

že imelo in še vedno ima utemeljene posebne razloge za resno zaskrbljenost, bojazen in prizadetost zaradi najdbe orožja v Nabrežini in da občinski svet mora posredovati to čustvovanje pristojnim organom, izreka svojo toplo pohvalo orožniškemu zboru za marljivo akcijo, podvzeto pri izrednem odkritju orožja v Nabrežini v dneh 25. februarja in 3. marca 1972, kronano z uspehom, ki je bil zelo cenjen, izraža željo, da bi bili krivci nemudoma izsledeni in vzorno kaznovani — odločno poziva nadzorne organe, naj nujno sprejmejo nadaljnje in nove ukrepe za civilno varnost za zavarovanje pravic in koristi skupnosti in za polno spoštovanje osnovnih demokratičnih načel, ki jih določa ustava, ki se je rodila iz odporniškega gibanja.»

Poudarjena zahteva: kmečko bolniško blagajno naj upravljajo kmetje!

Dne 5. marca t.l. je bil redni občni zbor Kmečke zveze v Trstu. Na občnem zboru je bil izvoljen tudi nov odbor zveze. (O tem smo poročali v prejšnji številki. Op. uredn.) Pretekli teden je bila prva seja novega odbora, na kateri je bil za predsednika ponovno izvoljen Alfonz Guštin (Col); za podpredsednika sta bila izvoljena Dušan Kodrič (Sv. Ana v Trstu) in Alojz Debelis (Kolonkovec), za novega tajnika pa je imenovan Lucijan Volk.

Osrednji problem, o katerem je tekla beseda na občnem zboru Kmečke zveze je bilo — lahko rečemo — vprašanje kmečke bolniške blagajne. Ta vprašanje je bilo krepko podčrtano tako v predsedniškem kot v tajniškem poročilu kakor tudi v posegih številnih delegatov.

V predsedniškem poročilu je med drugim rečeno: «Sestali smo se prav na dan, ko bi morale prvič biti volitve uprave kmečke bolniške blagajne. Odločili smo se za ta datum, da damo našim kmetom priložnost, da se prav na napovedani dan volitev sestanejo v večjem številu in zahtevajo, da se volitve izvedejo. Že pred 17. leti bi morale biti volitve, toda to ni bilo po godu določenim krogom in oblastem. Določeni krogi se niso hoteli sprijazniti z dejstvom, da bo ustanova dejansko prišla v roke kmetov samih, ki so po večini Slovenci.»

Določen je bil datum 5. marec 1972, toda naknadno je bil storjen korak nazaj in ni še znano kdaj bodo volitve. Občni zbor kmetov je ponovno zahteval, naj se volitve izvedejo čimprej.

Tudi v tajniškem poročilu je poglobljeno o kmečki bolniški blagajni krepko poudarjeno. Med drugim je podčrtano, da komisarska uprava, ki vodi kmečko bolniško blagajno, ni v interesu kmetov in da je ta uprava nezakonita. Izkušnje potrjujejo, da so kmetu koristne samo tiste ustanove in organizacije, katere sam upravlja. Da je tako, dokazuje tudi Zavarovalnica goveje živine v Bazovici, ki deluje že več kot 70 let, potrjujejo tudi razna gospodarska združenja, zadruge, zlasti še Kmetijska zadruga in Kmečka zveza. Na drugi strani pa to dokazujejo razne ustanove, kot npr. «Ente Rinascita Agricola», katere vodijo ljudje, ki nimajo s kmeti nič skupnega.

V nadaljevanju tajniškega poročila je med drugim podčrtano naslednje: da komisarska uprava kmečke bolniške blagajne pomeni diskriminacijo slovenske narodne skupnosti; da nekateri oblastveni krogi še vedno stojijo na zakrknjenih nazadnjaških stališčih šovinistov in da so šli tako daleč, da so dovolili kršitev zakona o bolniški blagajni.

O delovanju organizacije KZ je v tajniškem poročilu rečeno naslednje: «Delovanje zveze se je na osnovi smernic glavnega sveta in izvršnega odbora razvijalo na vseh področjih in pri vseh vprašanjih, ki zadevajo kmetijstvo in skupne probleme kmetov. Prizadevanje odbornikov, ki se ne izraža samo v njihovem prispevku k odločitvam, ampak predstavlja tudi vez med članstvom na vasi in organizacijo, je pripomoglo, da je KZ vedno pravočasno vzela v pretres vprašanja, ki so se pojavljala, jih hitro proučila, sklepala in nastopala za njih reševanje.»

V omenjenem poročilu je zelo pomemben tisti del, ki govori o urbanizmu. Med drugim je rečeno: KZ je že pred leti pravilno ocenila vprašanja urbanizma in perspektive kme-

tijskega življenja. Nadaljevala je zato nelahko delo okrog teh problemov, ob pomoči številnih domačih strokovnjakov. Tržaški občinski upravi je KZ izročila izčrpano okvirno študijo s predlogi za izdelavo podrobnega načrta za kraško področje. Toda kljub obvezi, ki jo je občinska uprava sprejela, da bo tak načrt izdelala do konca 1971, tega še vedno ni storila. Dokončno sta v veljavi regulacijska načrta miljske in dolinske občine. Regulacijska načrta teh občin skoraj v celoti upoštevata študijo KZ o valorizaciji kmetijstva.

V tajniškem poročilu je dalje rečeno: «Dobro se zavedamo, da živimo na majhnem teritoriju, kjer je večji del zemljišč last slovenskih posestnikov, ki jih zato vsak poseg na teritorij prizadene. Razumemo tudi, da se nekaterim potrebam in tudi nekaterim žrtvam, ki jih zahteva razvoj časa in napredek, ni mogoče zoperstaviti, imamo pa vso pravico zahtevati, da nas vsaj prej vprašajo za mnenje in ga primerno upoštevajo.»

Zelo težko in kočljivo je pri vsakem regulacijskem načrtu urediti vprašanje gradbenih zemljišč, tako da bi bili vsi zadovoljni in nihče prizadet. Naši kmetje in naši deželani so na sestankih v veliki večini potrdili stališče, da morajo biti upoštevane potrebe kmetijstva in naravnega razvoja na vasi in da špekulacije z gradbenimi področji ne koristijo našim ljudem».

Tajniško poročilo se zatem takole nadaljuje: «KZ je sodelovala na dveh posvetovanjih o kmetijstvu, ki jih je sklicala deželna uprava. Na teh posvetovanjih smo jasno povedali svoje mnenje ter poudarili, da ni mogoče načrtovanje delati samo s smotrom čimvečje, rentabilnosti kapitala in zato gledati samo na velike kmetijske obrate, ampak da mora biti pri načrtovanju izhodišče in smoter človek, kmet, njegovo delo in življenje. V naši pokrajini je zato treba upoštevati vlogo združništva, polkmetov, agroturizma in tudi obstoj slovenske narodne skupnosti.»

Ko poročilo govori o škodi, ki jo povzročata divjačina in lov, pravi med drugim: «Številni so bili nastopi KZ za rešitev vprašanja povračila škode, ki jo povzročata divjačina. Toda kljub temu, da je že pol-druugo leto v veljavi deželni zakon, ki predvideva «prispevke» za to škodo, kmetje še niso prejeli niti ene lire. Tisti, ki bi morali izvajati določila omenjenega zakona, se izgovarjajo, da še ni pravilnika, ki bi določal kako se ta škoda oceni in kako izplača. Sedaj nam pravijo, da je pravilnik izdelan, a da ga mora odobriti še računski dvor (corte dei conti). Vsekakor je naši organizaciji uspelo, da je bil shranjen določen del sredstev v ta namen in da je pokrajinski odbor za lov že ustanovil posebno komisijo, ki bo odločala o razdeljevanju prispevkov.»

V zvezi z delovanjem KZ pravi poročilo tudi naslednje: «Delovanje naše organizacije se je izrazilo v raznih nastopih pri oblasteh glede naslednjih vprašanj: cena mleka: vloga prefektu kot predsedniku pokrajinskega odbora za cene, da skliče nujen sestanek tega odbora, razširjenega na sindikalne predstavnike, da se živinorejcem plača mleko po rentabilni ceni; škoda, ki jo povzročajo nedeljski izletniki: pokrajinskemu odborniku za kmetijstvo je bila naslovljena vloga, v kateri se zahteva sklanjanje predstavnikov krajevskih uprav za dogovor o skupnih pobudah;

(Nadaljevanje na 4. strani)

Revija «Primorska poje»

Preteklo soboto se je v Trstu začela revija Primorska poje. Revija se je nadaljevala v nedeljo v Tolminu, jutri se bo nadaljevala v Ajdovščini, v nedeljo popoldne pa se bo zaključila v Izoli.

Na tej reviji, ki jo že tretje leto zopredoma organizirata Združenje pevskih zborov Primorske (Slovenija) in tukajšnja Slovenska prosvetna zveza, nastopajo, kot je znano, zbori iz obeh področij, tj. iz vse Primorske.

V Kulturnem domu v Trstu so v soboto nastopili: Otroški zbor Glasbene matice Kraški slavček (vodi ga prof. Sergij Radovič), Brici (zbor sestavljajo pevci iz raznih krajev na področju Nove Gorice, vodi pa ga Vojko Peršolja), moški zbor Kras iz Opatjega sela (vodi Just Marušič), moški zbor Divača (vodi Bajčenka Bobnar), mešani zbor Primorec iz Trebč (vodi Cezar Možina), komorni moški zbor Idrija (vodi Ivan Rijavec), otroški zbor Glasbene matice iz Trsta (vodi ga Janko Ban; na sobotni prireditvi je zbor nastopil ob klavirski spremljavi Mojce Šiškovič), mešani zbor Dornberg (vodi Joško Harej), moški zbor Franc Zgonik iz Branika (vodi Gvido Filipčič), ko-

Silič; mešani zbor Anton Možina Brje, ki ga vodi Stanko Benko; moški zbor Miren, ki ga vodi Anton Klančič; moški zbor Simon Gregorčič, iz Kopra, ki ga vodi Ivan Tavčar; moški zbor Jadran iz Vrtojbe, ki ga vodi Ciril Silič; moški zbor Mirko Filej iz Gorice, ki ga vodi Zdravko Klanjšček; mešani zbor iz Izole, ki ga vodi Mirko Slosar.

V nedeljo popoldne se bo revija zaljučila v Izoli. Ob 16 uri bodo nastopili v tamkajšnjem Kulturnem domu: Pivški oktet, ki ga vodi Tone Penko; moški zbor Ivan Cankar iz Marezig, ki ga vodi Verjanko Babič; moški zbor Zarja iz Bilj, ki ga vodi David Mozetič; moški zbor Soča iz Nove Gorice, ki ga vodi Marjan Silič; mešani zbor France Prešeren iz Boljunca, ki ga vodi Drago Žerjal; moški zbor iz Kobjeglave, ki ga vodi Jože Abram; moški zbor Jezero iz Doberdoba, ki ga vodi Silvan Križmančič; Tržaški oktet, ki ga vodi Ivan Sancin; ženski zbor Postojna, ki ga vodi Ivo Jelerčič; moški zbor Fran Venturini iz Domja, vodi ga Stanko Zidarič, moški zbor Fantje izpod Grmade in Slivnega, ki ga vodi Ivo Krali; moški zbor Dragotin Kette

Novo odrsko delo

Dne 3. marca je Slovensko gledališče v Trstu predstavilo svoje četrto delo iz velikega repertoarja. Pomen te premiere je tem večji, ker gre za krstno uprizoritev dela mladega tržaškega avtorja Sergeja Verča «Ko luna škili z desnim očesom in jaše veliki voz».

Verč je v podnaslovu pripisal, da gre za «resnično bajko iz vseh časov v dveh delih» in v njej skuša prikazati stisko človeka našega časa, njegova notranja nasprotja, nemoč in razkroj, vse to pa v jeziku in s sredstvi sodobne dramaturgije. Nihanje med idejo in materijo, večni boj med dobrim in zlom, upor proti oblasti za ceno žrtve in pokoravanje obstoječim zakonom zaradi osebnih koristi in udobja — to se temeljni problemi Verčevega dela.

Ob njih moramo seveda ugotoviti, da nikakor niso to zgolj problemi našega časa, pač pa so to splošno človeške dileme, ki se kot rdeča nit vlečejo v človeški vesti skozi vso zgodovino prav tja do samega začetka, če hočemo, do prvega človeka na zemlji. In avtorjeva pripoved se res začne s prizorom, ki nedvoumno spominja na svetopisemsko zgodbo o Adamu in Evi in njenem izgonu iz raja. Ta izgon postane v Verčevem delu svobodna izbira: glavna junaka Adam in Eva se namreč odpravita v svet, da bi odkrila, kaj in v čem je resnična sreča. Na svojem popotovanju pa spoznata stvari, ki ju nujno morajo pripeljati do ločitve.

O svojem delu je avtor dejal: «V bistvu sem hotel samemu sebi pojasniti nekatera vprašanja bitnosti, načina življenja, ki me je žgalo še posebno takrat, ko sem služil vojaščino. Oblast, ustaljenost nekih navad, pokornost, nemoč do lastne eksistence, lastnega, pravim lastnega življenja... Da, upor proti okostenosti nekega življenja, neke institucionalizirane miselnosti. Osebnost sem menjal, in to v igri tudi zagovarjam, da so točno določena pravila življenja tista, ki nas pogojujejo v slehernem početju...».

Uprizoritev, polno alegoričnih podob, je pripravil naš mladi režiser Mario Uršič, sceno Klavdij Palčič, kostume Marija Vidauova, glasbeno spremljavo na Ivan Mignozzi. Sodeluje ves ansambel, v glavnih vlogah pa nastopajo Rado Nakrst, Lidija Kozlovičeva in Livij Bogatec.

Pobratenje med PD Primorec - Svoboda

Podpis listine o pobratenu.

V nedeljo 12. marca sta se pobratili prosvetni društvi Primorec iz Trebč in Svoboda iz Pridvora pri Kopru. Priložnostna svečanost je bila v Prosvetnem domu v Pridvoru. Po uradnem delu svečanosti je bil koncert pevskega zbora Primorec in godbe na pihala iz Pridvora. Trebč so navezale stike s Pridvorom že lani. Na slavlju ob 25-letnici postavitve spomenika padlim v NOB je v Trebčah nastopila godba iz Pridvora. Takrat so se domenili o nadaljnjem sodelovanju. Kasneje pa je prišla iz Pridvora pobuda za pobratenje, katero so Trebenci sprejeli. Sicer pa je tudi nedavna zgodovina Trebč v marsičem podobna zgodovini Pridvora. Oba kraja sta mnogo pretrpela pod fa-

šizmom in dala izredno velik delež v boju za svobodo.

Na svečanosti ob podpisu listine o pobratenu je predsednik občinske zveze kulturno prosvetnih organizacij Vlado Rotar med drugim poudaril, da je pobratenje med društvi pomemben dogodek ter da so kulturni stiki med Slovenci na obeh področjih nepogrešljiva vez, ki ji državna meja ne more biti ovira. Govornik je dalje izrazil željo, naj bi pobratenje prispevalo k odstranjevanju dvomov o narodnem obstoju Slovencev, ki se žal še vedno tu in tam pojavljajo.

V imenu Trebencev je na svečanosti govoril tovariš Lucjan Padovan. Tovarišem iz Pridvora se je zahvalil za pobratenje, ki bo, kot je poudaril, «dalo priložnost, da se bolje spoznavamo, da utrjujemo bratske vezi ter tako sodelujemo pri ustvarjanju novega sveta, sožitja in demokratičnega napredka, ki si ga tako želimo. Toda pobratenje med Pridvorom in Trebčami, tako je podčrtal tov. Padovan, pomeni še nekaj več: vežejo nas vezi, ki smo jih skovali v osvobodilnem boju».

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Kulturni dom
GOSTOVANJE PRIMORSKEGA DRAMSKEGA GLEDALIŠČA
IZ NOVE GORICE
Carlo Goldoni:

PRIMORSKE ZDRAHE

Komedija v dveh delih
V nedeljo, 26. marca ob 16. uri

Novi knjižici: Tersko narečje Naš božic

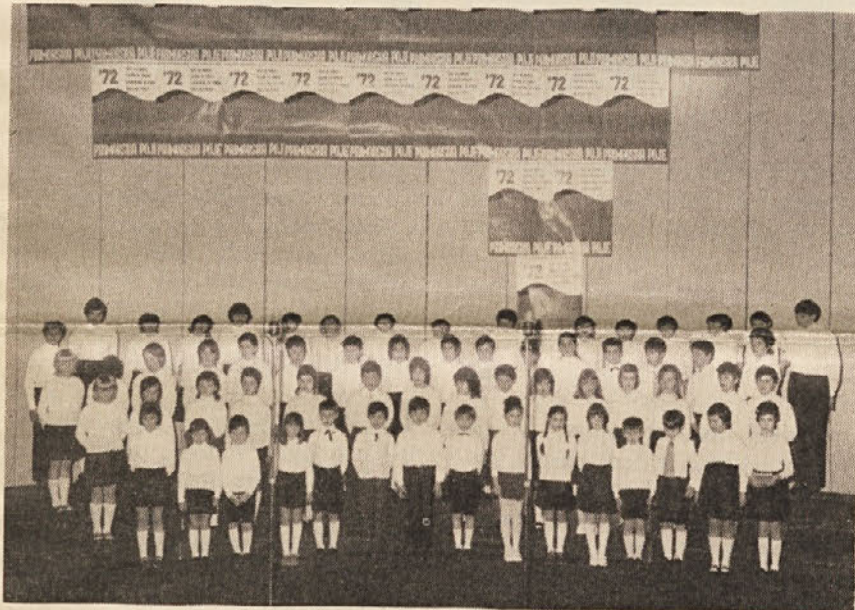
Pri Založništvu tržaškega tiska sta pred kratkim izšli nadaljnji dve knjižici: Tersko narečje in Naš božic - beneška pastoralka.

Tersko narečje je ponatis predavanja, ki ga je imel Pavle Merku pri tržaški sekciji Slavističnega društva (oktobra 1971) in je bilo objavljeno v Primorskem dnevniku.

«Merkujev esej, tako je zapisal urednik knjižice, je člen v dolgem in plodnem znanstvenem in zbirateljskem delu v Beneški Sloveniji, je sad avtorjeve ljubezni do tega področja in teh ljudi».

Naš božic je ljudska igra. Napisala jo je skupina članov kulturnega društva Rečan iz Les (Slovenska Benečija). O tem delu je urednik zapisal med drugim naslednje: «Med pisici pastoralke ni niti enega, ki bi kdajkoli hodil v slovensko solo, tudi zato je jezik igre čisto, po svojem izrazu nekoliko povzdignjeno narečje Nadliških dolin. V njej prevladuje tragični motiv izseljenstva.

Knjižici sta v prodaji v Tržaški knjigarni.

Mladinski zbor GM «Kraški slavček».

morni mešani zbor Nova Gorica (vodi Stefan Mauri), moški zbor Vasilij Mirk s Proseka - Kontovela (vodi prof. Ignacij Ota), mešani zbor Jacobus Gallus iz Trsta (vodi prof. Ubald Vrabc),

V Tolminu so nastopili: Moški zbor Srečko Kumar iz Repna (vodi Mirko Guštin), moški zbor France Bevk iz Prvačine (vodi Dominik Silič), mešani zbor iz Bukovice pri Novi Gorici (vodi Jože Lovce), mešani zbor Slovenec iz Boršta (vodi Drago Petaros), moški zbor Igo Gruden iz Nabrežine (vodi prof. Sergij Radovič), moški zbor Valentin Vodnik iz Doline (vodi prof. Igracij Ota), moški komorni zbor Postojna (vodi prof. Ivo Jelerčič), moški zbor Tabor z Opčin (vodi prof. Svetko Grgič), primorski akademski zbor Vinko Vodopivec iz Ljubljane (vodi Brane Demšar), mešani zbor Lojze Bratuž iz Gorice (vodi Stanko Jericio), moški zbor Srečko Kosovel iz Ajdovščine (vodi Klavdij Kolojni). Na nedeljski prireditvi je sodeloval tudi oktet JLA iz Tolmina.

Jutri, v soboto, 25. marca bodo v Ajdovščini nastopili: Sovodenski oktet, ki ga vodi Aleksander Vodopivec, moški zbor Venček iz Dutovelj, ki ga vodi Milivoj Širca, mešani zbor Vinograd iz Vrtočina, ki ga vodi Arnold Arčon; moški zbor Pevsko-glasbenega društva Tolmin, ki ga vodi Franc Prezelj; mešani zbor Venček iz Dutovelj, ki ga vodi Herman Kjuder; moški zbor Oton Župančič iz Štandreža, ki ga vodi Ciril

iz Ilirske Bistrice, ki ga vodi Dimitrij Grlj in mešani zbor Postojna, ki ga vodi Ivo Jelerčič.

Revija Primorska poje je ned. vomno zelo pomembna manifestacija, in je našla velik odmev na Primorskem, na Tržaškem in na Goriškem. Nesporno je dejstvo, da pozitivno vpliva na razvoj pevske tradicije in da spodbuja vsestransko izpolnjevanje. Že prvi dve reviji sta pokazali, da je bila ta manifestacija potrebna. Tudi zato povsem upravičeno pričakujemo, da bodo rezultati letošnje revije toliko bolj vidni in pomembni.

SOLA GLASBENE MATICE GORICA

V soboto, 25. marca 1972 bo v Prosvetni dvorani v Gorici, Verdijev korzo 13,

GLASBENA REVIIJA

Nastopajo gojenci iz Gorice in Nabrežine.

Sodeluje 80 članski otroški pevski zbor KRAŠKI SLAVČEK iz Nabrežine, ki ga vodi prof. Sergej Radovič.

Začetek ob 20.30.

Vljudno vabljeni.

Vstop prost.

GLASBENA MATICA - TRST

Osmi abonmajske koncert v sezoni 1971/72

V petek, 24. marca ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu

IGOR OŽIM (violina) in MARIJAN LIPOVŠEK (klavir) Skladatelj: C. Franck, J. S. Bach, E. Chauson, J. Matičič, N. Paganini.

Slovensko amatersko gledališče v Trstu

Vsak dosežek na področju slovenske kulture v naši deželi, četudi se zdi na prvi pogled majhen in nepomemben, je vreden, da ga zabeležimo in toplo pozdravimo, saj je v prid vsej naši narodnosti skupnosti.

Med dogodke, ki so vredni, da jih še posebej toplo pozdravimo spada ustanovitev Slovenskega amaterskega gledališča v Trstu in to tembolj, ker je pobuda prišla iz vrst mladih ljudi.

Slovensko amatersko gledališče v Trstu se je dne 10. marca 1972 predstavilo s prvo prireditvijo v dvorani prosvetnega društva Ivan Cankar pri Sv. Jakobu v Trstu. Hvaležno občinstvo, ki je do kraja napolnilo dvorano in pozorno spremljalo komedijo Cvetje hvaležno odklanjamo, je bilo, to lahko zapišemo, dvakrat prijetno presenečeno: prvič,

ker je bilo priča uresničitvi načrta, ki so si ga mimo številnih in raznovrstnih ovir zastavili mladi ljubitelji odrske dejavnosti in drugič, ker je bila krstna predstava izredno posrečena.

Nimamo namena na tem mestu ocenjevati igre kot take, niti ne posameznih vlog, vendar pa ne moremo mimo ne da bi zapisali: predstava je bila odlična, bodisi zaradi vsebine, bodisi zaradi posrečene režije Sergeja Verča, bodisi zaradi prizadevnosti vseh nastopajočih igralcev, in ne nazadnje, tudi zaradi originalne scene, ki jo je izdelal Ivan Verč. In ko smo to zapisali, menimo, da smo, četudi v enem samem stavku, podali oceno.

Mlademu amaterskemu gledališču iskreno čestitamo in mu želimo mnogo, mnogo uspehov pri bodočem delu.

m. k.

Igralci Slovenskega amaterskega gledališča.

Izjava Slovenske levice

Na svoji seji 7. t.m. je izvršni odbor Slovenske levice razpravljala o volitvah za poslansko zbornico. Odbor je poudaril, da ostaja pri svojem stališču, da mora slovenska narodna skupnost v Italiji prej ali slej doseči, da bo imela svojega predstavnika pri predsedstvu vlade, predstavnika, ki bi ga izmenoma določale politične slovenske organizacije in ki bi, ne glede na svetovno nazorsko prepričanje, branil potrebo celotne slovenske narodne skupnosti v Italiji.

Taka rešitev je potrebna tudi zato, ker v primeru, da neka državna stranka ne bi določila nekega slovenskega kandidata za poslansko zbornico, slovenski volivci ne bi imeli človeka, ki bi bil slovenske narodnosti med poslanci.

Ker je taka rešitev še naloga prihodnosti, Slovenska levica meni, da je v interesu slovenske narodne skupnosti, da podpre dosedanega poslanca Albina Škerka. Pri tem Slovenska levica želi poudariti, da vztraja pri svo-

jih ugovorih glede politike vključevanja v italijanske stranke, vendar se hkrati zaveda, da bi bilo nesmiselno, če bi odrekli svojo podporo človeku, ki se je v resnici zavzel za pravice slovenske narodne skupnosti in ki ima možnost, da s pomočjo naših glasov spet pride v poslansko zbornico. Glasovali bomo torej za človeka, obenem pa bomo ostali kritični opazovalci delovanja njegove stranke.

Na osnovi zgoraj povedanega je izvršni odbor Slovenske levice sklenil, da se bo pred volitvami za poslansko zbornico obrnil do svojih članov in do vse slovenske javnosti s pozivom, naj dajo svoj glas dosedanjemu poslancu Škerku.

Za senat pa Slovenska levica svetuje, naj slovenski ljudje oddajo svoj glas kandidatu naprednih strank, na noben način pa naj ne oddajo belih glasovnic, ker bi s takim ravnanjem podprli desnico!

Izvršni odbor Slovenske levice

Glas za KPI

(Nadaljevanje s 1. strani)

resnosti in odgovornosti. Ta program temelji na zahtevi po socialnih reformah in po demokratičnem preokretu, na boju proti fašizmu, proti nasilju in neredu, reakciji in totalitarizmu; osnovan pa je tudi na zahtevi, naj delavci in kmetje, srednji proizvajalci sloji, uradniki, šolniki v pluralistični viziji družbe, kot je zapisano v republiški ustavi, dobijo novo vlogo. Sestavni del tega programa je specifična obveza, ki se tiče Slovencev.

Prepričani smo, da so v sedanjem trenutku volivci tisti, ki naj izrečejo odločilno besedo, ki bo veljala; kajti tisti, ki so doslej vladali, niso znali ali hoteli slišati besed in ne pristopiti k reševanju perečih vprašanj, med katerimi niso zadnja vprašanja Slovencev. Prepričani smo, da je danes glas, ki nekaj velja, glas protifašistov; da bo ta glas preprečil, da bi tisti, ki so prizadejali toliko gorja delavcem in še posebej Slovincem, ponovno dvignili svojo potuhnjeno glavo.

Popolnoma se zavedamo zaskrbljenosti številnih Slovencev zaradi desničarske usmeritve krščansko demokratske stranke tudi v krajevnem merilu, kjer nekateri skušajo po eni strani dvoriti desničarskim elementom, protislovenskim šovinistom, na drugi strani pa se prikazovati kot »prijatelji« Slovencev, zlasti slovenskih kmetov, kar je prišlo do izraza tudi v bonomianski organizaciji, ki je privesek skrajne demokristjanske desnice, katere aktivisti so pred nedavnim napadil slovenske kmete samo zaradi tega, ker so slovenski, in med njimi tudi samega podpredsednika Kmečke zveze.

Dejstva jasneje govore nego besede in ta dejstva oživljajo spomin na preteklost, katere si Slovenci prav gotovo ne žele. Danes je treba iti naprej po povsem drugačni poti, to je po poti enotnosti, za katero smo toliko prispevali in smo dolžni še dalje prispevati, četudi izhajamo iz različnih ideoloških in političnih stališč.

Glas za KPI je veljaven glas, je zelo važen glas v sedanjem položaju. Ko vprašujemo glas delavcev, kmetov, obrtnikov, mladih volivcev in žena jih nikakor ne vprašujemo, naj postanejo komunisti. KPI ima poldrug milijon članov, toda njenih volivcev je več kot osem milijonov.

Pri vsem tem je treba vzeti v poštev še eno dejstvo in sicer: samo KPI daje Slovincem konkretno možnost, da pošljejo svojega predstavnika v parlament. Druge stranke nimajo te možnosti ker so prešibke ali pa — kot krščanska demokracija, ki ima dva poslanca v Trstu — o tem niti ne sanjajo.

Smernice politike demokratičnega preokreta

(Nadaljevanje s 1. strani)

demokratskega načrta o izolaciji komunistov preko levosredinskih koalicij. Leva sredina je po desetih letih dokončno propadla. Razgibana družbena in politična dialektika pa odpira vprašanje premostitve sedanje krize. Nazaj ni poti, srednjih izbir ni več, ker bi njihovo ravnotežje ne vzdržalo pritiska odprtih problemov: ostaja torej program »demokratičnega preokreta«, s komunisti.

Komunistična partija Italije, zaradi pomena, ki ga ima, zaradi zaupanja, ki ga uživa med ljudstvom, postavlja svojo kandidaturu za vodnje družbenega in političnega dogajanja. Svojo vodilno vlogo smo komunisti opravljali v opoziciji, ko smo odločilno prispevali, v prejšnji parlamentarni dobi, pri odobritvi niza zakonov in ukrepov. S tem smo nagnili na našo stran ravnotežje sil, obenem pa pripomogli k temu, da so v »sredinskih silah« protislovja razjedala še obstoječe kompromisno ravnotežje.

KPI predlaga v tem političnem trenutku svoj program, svoje sodelovanje drugim političnim silam levice. Nočemo obnoviti »frontizma«, ker se zavedamo pomena pluralističnih sporazumov med silami levice in katoličani, istočasno pa poudarjamo pomen, ki ga za tak preokret v italijanskem političnem življenju ima razvoj oblik neposredne in napredne demokracije v tovarnah, na poljih, v šolah, univerzah, kulturi itd.

Naš kongres v Milanu je ta predlog razgrnil pred vso italijansko javnostjo in menimo, da je javnost — kljub izkrivljanju RTV in drugih občil — naše predloge razumela. Komunisti smo, še enkrat, v središču pozornosti zaradi našega globokega poznavanja stvarnosti, zaradi enotnosti naših vrst, zaradi tesnih internacionalističnih vezi ob spoštovanju samostojnosti in neodvisnosti nacionalnih revolucionarnih sil v svetu. KPI si je pridobila ugled, ki ga ne gre zanemarjati. Ena za drugo so propadale laži o domnevnih skritih namenih naše stranke, ki ni nikakšna »peta kolona«, temveč prej hrbenica demokracije v Italiji.

V programu, ki ga je kongres razgrnil pred javnostjo in združuje v sebi osnovne črte »demokratičnega preokreta« je tudi pomemben odstavek o manjšinah na sploh in še posebej o slovenski manjšini. (Objavljamo ga na drugem mestu. Op. uredn.)

S tem komunisti dokazujemo, kako nas skrbi za najmanjše družbeno vprašanje, ni odvrnila od načelnega odnosa do narodnostnih manjšin, do slovenske še posebej.

Komunistična partija Italije razgrinja tudi pred slovenskim prebivalstvom, ki v njej čuti trdno oporo, svoj program demokratičnega preokreta kot način, kako uresničiti njegove zgodovinske težnje. Zaveda se, da bo slovensko prebivalstvo dalo v tej smeri svoj pomemben doprinos in se s tem vključilo v veliki tok demokratičnih preosnov na poti k socializmu.

Občni zbor KZ

(Nadaljevanje z 2. strani)

zadružna mlekarica: deželni ustanovi za razvoj kmetijstva je bila poslana zahteva po dodelitvi podpore; neposredna prodaja mleka; tržaškemu županu je bila poslana zahteva, da preklične prepoved vsaj do začetka obratovanja zadružne mlekarne itd.

Na koncu tajniškega poročila je še rečeno: »Stanje krajevnega kmetijstva nalaga naši organizaciji a tudi vsem pristojnim oblastem dolžnost jasnih in načrtovanih posegov v kratkem roku. Razumeti je treba, če se že v zadnjem času toliko govori o zaščiti narave, da je potrebno kmetijstvu pomagati ne samo zaradi njegove gospodarske pomembnosti, ampak tudi ker brez njega je vsako besedičenje o ohranitvi ambienta v najboljšem primeru le mlatenje prazne slame».

Iz razprave na tržaškem kongresu KPI

MILOŠ KODRIČ je govoril o vprašanih kmetov. V tržaški pokrajini sicer ni intenzivnega kmetijstva, vendar pa je le-to pomemben gospodarski faktor. Zato je potrebno, da o njem razpravlja tudi kongres. Po podatkih, ki jih je objavila pokrajinska Kmečka bolniška blagajna, se na Tržaškem bavi s kmetijstvom okrog 750 družin. Gotovo pa je, da je to število mnogo večje. Računa se, da se vsaj 15.000 oseb ukvarja s kmetijstvom. Seveda ni kmetijstvo edini vir. Številni so primeri, ko delavec po vrnitvi iz tovarne dela na svojem polju ali v vinogradu.

Večina tukajšnjih kmetov je včlanejna v Kmečki zvezi, ki je pridružena vsedržavni zvezi »Alleanza contadina«. Tukajšnja KZ se pridružuje splošnemu boju, ki ga vodijo italijanski kmetje pod vodstvom vsedržavne zveze. To so potrdile tudi velike manifestacije. Zlasti med mladimi kmeti se vedno bolj uveljavljajo napredne ideje. Kmetje nočejo biti državljanji druge kategorije. Borbeno razpoloženje naših kmetov je čedalje bolj vidno. To je med drugim potrdilo tudi reagiranje na odgoditev volitev novega vodstva pokrajinske Kmečke bolniške blagajne.

V nadaljevanju svojega govora je tovariš Kodrič poudaril, da so politične sile, ki se najbolj dosledno zavzemajo za enotnost delavcev, dolžne, da posvečajo večjo skrb vprašanjem kmetov. Potrebno je med drugim, da se komunisti borijo proti slehernemu pojavu sektaštva v politiki zvezništva, ne da bi pozabili na temeljna načela revolucionarne strategije.

DARIO SUPANCICH je govoril o vprašanih, ki so v zvezi z življenjem tržaškega pristanišča. Že na začetku svojega govora je poudaril, da je razvoj pristanišča v marsičem odvisen od mednarodne politike in v prvi vrsti od zunanje politike rimske vlade. Ker tržaško pristanišče nima naravnega zaledja v okviru italijanske države, je odvisno od tujine.

Govornik je seznanil kongresiste s posledicami, ki sta jih povzročili zapora Sueškega prekopa in nedavna vojna med Indijo in Pakistanom. Samo v prvem polletju po zapori Sueškega prekopa so tržaški pristaniščniki izgubili 14.000 delovnih dni.

Govornik je zatem odločno kritiziral nekatera stališča tistih, ki zagovarjajo NATO in anahronizem italijanske vlade. Poudaril je, da je nesmiselno govoriti o dialogu z Vzhodom in istočasno vztrajati na stališčih vojaških krogov, ki so povezani z NATO ter naklonjeni ameriški politiki na področju Sredozemlja.

SSL ne bo nastopila na političnih volitvah

Svet Slovenske skupnosti v Trstu je dne 16. marca objavil naslednje sporočilo:

»Po poglobljenih posvetovanjih z vsemi političnimi organizacijami v deželi Furlaniji-Juljski Benečiji je svet Slovenske skupnosti na seji dne 16. marca 1972 po obširni razpravi, v kateri je ocenil tako splošni politični položaj v državi kot tudi stanje slovenske zamejske skupnosti, sklenil, da na državnozbornih volitvah 7. maja ne predloži svoje kandidatne liste. Svoj sklep bo podrobneje utemeljil sporazumno z ostalimi slovenskimi demokratičnimi organizacijami v deželi. Vendar že sedaj opozarja svoje člane in volivce na izredno važnost bližnjih volitev za demokratično življenje v Italiji. To namreč terja od vsakega zrelega državljanja, da odda svoj glas tistim strankam in kandidatom, ki jamčijo ohranitev in razvoj demokratičnega političnega življenja ter uresničenje socialnih reform in si tako stvarno prizadevajo za reševanje perečih vprašanj slovenske narodnostne skupnosti in zavračajo kakršne koli nazadnjaške fašistične in totalitarne težnje».

Občni zbor SPD Tabor

V sredo, 15. marca, je imelo slovensko prosvetno društvo Tabor z Opčin svoj redni občni zbor, na katerem so bili poleg številnih članov prisotni tudi nekateri gostje iz Križa ter, predstavniki drugih masovnih organizacij, ki delujejo na Opčinah, Slovensko prosvetno zvezo pa je predstavljala njen tajnik tovariš Mirko Kapelj.

Iz izčrpnih poročil se je razbrala široka aktivnost društva, ki lahko med svoje najvidnejše uspehe šteje predvsem delovanje pevskega zbora ter dobro in številno dramsko skupino, ki je pokazala že take uspehe, da lahko od nje še marsikaj pričakujemo. Z dobrim režiserjem bi se namreč skupina lahko lotila tudi bolj zahtevnih in angažiranih dramskih tekstov, ki jih na naših odrih bodisi zaradi repertoarne politike našega gledališča bodisi zaradi dejstva, da se amaterski odri lotevajo v glavnem le ležernih, zabavnih del, tako pogrešamo.

Diskusija pa je pokazala na vrzeli v društvenem delu, saj bi bilo treba posvetiti večjo pozornost predavateljem »okroglim mizam« o raznih aktualnih problemih, srečanjem z vidnimi kulturniki in podobnim dejavnostim. Celotna možnost ustanovitve filatelističnega odseka se je pokazala. Teža celotnega občnega zbora pa je bila v ugotovitvi, da je

društvo po združitvi obeh na Opčinah delujočih društev doseglo res zavirljive uspehe, ter v sklepu, da si bo društvo še naprej prizadevalo, da ostane močna slovenska antifašistična postojanka, da bo s še večjo vnemo sledilo sodobnim dogajanjem ter ohranilo zvestobo načelom osvobodilnega boja.

Omeniti velja tudi, da ima društvo v načrtu obnovitev porušenega dela Prosvetnega doma, ki naj bi tako postal center združevanja vseh zdravih, slovenskih, demokratičnih sil v vasi.

Člani so na predsedniško mesto potrdili dosedanega predsednika tov. Rudija Vremca, odbor pa sestavljajo: Franco Citter, Milko Čebulec, Drago Danev, Živa Gruden, Ivan Gulič, Lucija Hrovatin, Milko Hrovatin, Stanka Hrovatin, Olga Lupinc, Stanko Lupinc, Marij Sosič, Torči Sosič, Viktor Sosič, Ljuba Ukmar - Košuta in Rinald Vremec. V nadzornem odboru pa so Josip Čuk, Tone Kalc in dr. Robert Hlavaty.

ž. g.

Sekcija združenja ANPI v Dolu

V Dolu so ustanovili sekcijo združenja bivših partizanov ANPI. Na ustanovni skupščini, katere so se udeležili tudi predstavniki pokrajinskega vodstva organizacije, so si bivši borci in aktivisti zastavili nalogo, da zgradijo spomenik vaščanom, ki so padli NOB.

V krajevnem odboru zveze bivših partizanov so: Rudi Frandolič, Mario Peric, Mirko Peric, Emil Devetak, Leopold Vižintin, Ivanka Boneta, Emil Vižintin in Ettore Moro.

«Coltivatori Diretti»

Zanimive spremembe

V organizaciji »Coltivatori Diretti« v Trstu je prišlo do značilnih sprememb. Na nedavnem občnem zboru je ta organizacija, ki ni nikoli imela poslušala vprašanja slovenskega kmeta, vključila v svoje vodilne organe tudi nekatero Slovencev.

Govori se, da se je s to potezo skušala rešiti pred gotovim porazom, ki bi ga doživela na bližnjih volitvah organov kmečke bolniške blagajne.

Prav gotovo je, da tega ni storila iz ljubezni do slovenskih kmetov.

Kakšen duh veje v njenih vrhovih je potrdil med drugim fizični napad na podpredsednika Kmečke zveze, ki so ga izvedli bonomianski aktivisti, uvoženi iz raznih krajev Italije.

Jasno je, da se prvaki »Coltivatori Diretti« ne morejo sprijazniti z dejstvom, da so skoraj vsi neposredni obdelovalci, slovenski in italijanski kmetje na Tržaškem, včlanjeni v Kmečki zvezi, ki je pristna stanovska organizacija in resnično brani interese tukajšnjih neposrednih obdelovalcev.

DELO

glasilo KPI za slovensko narodno manjšino
Direktor Marija Bernetič
Ureja uredniški odbor
Odgovorni urednik
Anton Mirko Kapelj
Tisk: Tip. Riva - Trst
Ulica Torrebianca, 12